

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE

10000 Zagreb, Ulica Republike Austrije 14
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

KLASA: UP/I-351-03/13-02/98

URBROJ: 517-06-2-1-2-14-26

Zagreb, 11. lipnja 2014.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode na temelju članka 84. stavka 1 Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13 i 153/13), te članka 27. stavka 3 Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13) i članka 4. stavka 1 te točke 29. Priloga I. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, brojevi 64/08 i 67/09), a vezano uz članak 33. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14) povodom zahtjeva nositelja zahvata **PLINACRO d.o.o., Savska 88a, Zagreb**, za procjenu utjecaja na okoliš **odvojnog magistralnog plinovoda Zadvarje – Brela DN 300/75 bar, Splitsko-dalmatinska županija**, nakon provedenog postupka, donosi

RJEŠENJE

- I. Namjeravani zahvat** – odvojni magistralni plinovod Zadvarje – Brela DN 300/75 bar, duljine 7 597 m (Varijanta B), Splitsko-dalmatinska županija, nositelja zahvata PLINACRO d.o.o. iz Zagreba, a temeljem Studije o utjecaju na okoliš koju je izradio u svibnju 2013. godine i doradio u svibnju 2014. godine EKONERG d.o.o. u suradnji s Institutom IGH d. d., OIKON-om d.o.o. i DVOKUT ECRO-om d.o.o., svi iz Zagreba – **prihvatljiv je za okoliš i ekološku mrežu, uz primjenu zakonom propisanih i ovim Rješenjem utvrđenih mjera zaštite okoliša i mjera ublažavanja utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže (A) i provedbe programa praćenja (B).**

A. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA

A.1. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA TIJEKOM PRIPREME I KORIŠTENJA

SASTAVNICE OKOLIŠA

Zrak

- A.1.1. Manipulativne površine i transportne putove u blizini stambenih objekata za vrijeme sušnih dana (u slučaju jačeg prašenja) odgovarajuće vlažiti.
- A.1.2. Tijekom izgradnje plinovoda na trasi nije dopušteno spaljivanje otpadnih tvari.
- A.1.3. Redovno održavati strojeve i vozila koji se koriste na gradilištu.
- A.1.4. Provesti kontrolirano otprašivanje prije izvedbe tlačne probe.

Vode

- A.1.5. Unutar III. zone sanitarne zaštite zabranjuje se skladištenje opasnih tvari, ulja i goriva te popravak mehanizacije, zamjena ulja i nadopuna goriva.
- A.1.6. Za potrebe popravaka mehanizacije, te eventualne izmjene ulja ili punjenje strojeva gorivom, osigurati prostor s vodonepropusnom podlogom.
- A.1.7. Opasne tvari zabranjeno je ispuštati unositi i/ili odlagati u/uz vodotoke.
- A.1.8. Tijekom provedbe tlačne probe koristiti vodu bez dodatka inhibitora.
- A.1.9. Mjesto i način uzimanja voda za tlačne probe, mjesto i način ispuštanja voda te uvjeti ispuštanja vode (kakvoću ispuštene vode) bit će određeni vodopravnom dozvolom.

Tlo

- A.1.10. Prilikom izvođenja zemljanih radova humusni sloj odložiti unutar radnog pojasa, a nakon zatrpavanja cijevi vratiti ga na površinu rova.
- A.1.11. Na površinama s visokim rizikom od erozije (oko 46,9 % površina duž trase) predvidjeti mjere zaštite i sanacije tla od erozije.

Biološka raznolikost

- A.1.12. Invazivne biljne vrste, ponajprije vrste *Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle, *Artemisia verlotiorum* Lamotte, *Erigeron annuus* (L.) Pers., *Conyza canadensis* (L.) Cronquist, *Conyza bonariensis* (L.) Cronquist, *Conyza sumatrensis* (Retz.) E. Walker, *Bidens subalternans* DC. i *Tagetes minuta* L. uklanjati, tijekom izgradnje s područja radnog pojasa, prostora za smještaj mehanizacije i drugih radnih površina, kao i tijekom korištenja s područja stalnog čistog pojasa.
- A.1.13. Koristiti postojeće ceste i putove za pristup gradilištu.
- A.1.14. Pažljivo planirati i izvoditi zahvate na stjenovitim područjima, kako bi se izbjeglo oštećivanje staništa različitih vrijednih vrsta flore izvan predviđenog radnog pojasa, osobito na području Parka prirode Biokovo. Zabraniti kretanje radnika i mehanizacije te odlaganje materijala izvan radnog pojasa izgradnje.
- A.1.15. Na trasi plinovoda kroz Park prirode Biokovo širina radnog pojasa može biti najviše 10 m.
- A.1.16. Radove na prolazima ispod povremenih vodotoka izvoditi u sušnom razdoblju.
- A.1.17. Prilikom probijanja i krčenja trase plinovoda narušavanje prirodnog izgleda staništa svesti na najmanju moguću mjeru, kako bi se očuvala raznolikost autohtone flore i izbjeglo unošenje alohtonih vrsta.
- A.1.18. Prije početka radova provesti rekognosciranje terena duž cijele trase plinovoda u širini radnog pojasa izgradnje u svrhu pronalaženja speleoloških objekata. Rekognosciranje mogu provesti samo stručne osobe (biospeleolog i speleolog-geolog), a izvješća o provedenom istraživanju (s lokacijom, opisom, procjenom značaja i prijedlogom zaštitnih mjera otkrivenih objekata) dostaviti središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zaštite prirode.
- A.1.19. Prilikom nailaska na speleološki objekt ili njegov dio obustaviti radove i obavijestiti središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode te postupiti po rješenju nadležnog tijela.
- A.1.20. Nakon završetka radova na prolazima plinovoda ispod vodotoka, morfološki i vegetacijski sanirati obale.

- A.1.21. Područja zahvaćena građevinskim radovima sanirati na način da se dovedu u odgovarajuće stanje. Za radove sanacije okoliša koji uključuju sadnju vegetacije, koristiti isključivo autohtone biljne vrste prirodno rasprostranjene na području zahvata.
- A.1.22. Zabranjeno je korištenje herbicida za održavanje stalnog čistog pojasa plinovoda.

Ekološka mreža

A.1.23. U svrhu izbjegavanja nepovoljnih utjecaja za ciljne vrste ptica:

- Radove za pripremu radnog pojasa i izgradnje plinovoda na području HR1000030 izvoditi između 1. rujna i 1. veljače. Sprječavanjem radova izvan ovog razdoblja, izbjeci će se i utjecaji na ušaru (*Bubo bubo*), zmijara (*Circaetus gallicus*) i sivog sokola (*Falco peregrinus*).
- Neposredno prije početka radova, stručna osoba (ornitolog) treba napraviti pregled trase kroz područje HR1000030 i utvrditi da li se na udaljenosti do 750 m od planiranog zahvata gnijezdi suri orao. Ukoliko se utvrdi njegovo gniježđenje u tom pojasu, period izvođenja radova skratiti na razdoblje od 1. rujna do 31. prosinca.
- Bilo kakve radove na održavanju trase izvoditi između 1. rujna i 1. veljače, a kako bi se izbjeglo uznemiravanje ciljnih vrsta ptica.

A.1.24. Sječu stabala ne provoditi ljeti radi zaštite šumske ciljne vrste – velikouhog šišmiša (*Myotis bechsteini*), koji se ljeti zadržava u dupljama drveća.

A.1.25. Nakon sječe zrelih stabala, ostaviti stablo 24 sata na mjestu prije uklanjanja kako bi se omogućilo eventualno prisutnim šišmišima i drugoj fauni da napusti stablo.

KULTURNO-POVIJESNA BAŠTINA

A.1.26. Tijekom pripreme na cijeloj duljini trase provesti intenzivno rekognosciranje, na osnovi čega će se utvrditi lokacije na kojima je potrebno provesti arheološka istraživanja prije početka zemljanih radova. Na sljedećim evidentiranim lokalitetima provesti zaštitna arheološka istraživanja:

- Poletnica (arheološki lokalitet, jugoistočno od stacionaže 4+000) – stalni arheološki nadzor pri izvođenju radova.
- Podi kod Škrabića (arheološka zona, sjeverno od stacionaže 6+000) – sustavna arheološka istraživanja nalazišta, dokumentiranje i konzervacija nalaza.
- Stari put na položaju Masna staza (povijesna infrastruktura, sjeverno od stacionaže 6+000) – izmještanje trase barem 100 metara istočnije, a nakon toga provođenje stalnog arheološkog i konzervatorskog nadzora tijekom izvođenja radova. Izmještanje trase, radi značaja lokaliteta (EU projekt Med.paths), planirati u suradnji s Regionalnom razvojnom agencijom Splitsko-dalmatinske županije).
- Škrabići (ruralna cjelina, sjeverno od 6+000) – izmještanje trase barem 100 metara istočnije, a nakon toga provođenje stalnog arheološkog i konzervatorskog nadzora tijekom izvođenja radova. Izmještanje trase, radi značaja lokaliteta (EU projekt Med.paths), planirati u suradnji s Regionalnom razvojnom agencijom Splitsko-dalmatinske županije).

- Remnice (arheološka zona, između stacionaže 6+000 i 6+500) – sustavna arheološka istraživanja nalazišta, dokumentiranje i konzervacija nalaza.

NASELJA I STANOVNIŠTVO

A.1.27. Ograničiti izgradnju objekata za stanovanje i boravak ljudi u pojasu širokom 30 m sa svake strane od osi plinovoda. Ukoliko će gradnja objekata za stanovanje i boravak ljudi biti predviđena urbanističkim planom uređenja, primijeniti posebne mjere zaštite i ograničiti izgradnju 20 m sa svake strane od osi plinovoda.

GOSPODARSKE DJELATNOSTI

Poljoprivreda

A.1.28. Prilikom prolaska preko voćnjaka i maslinika radni pojas ne smije biti širi od 12 m.

Šume

A.1.29. Prilikom projektiranja i pripreme voditi računa o uređenju rubnih dijelova gradilišta, kako bi se spriječilo izvaljivanje stabala na novonastalim rubovima i klizanje terena.

A.1.30. Prilikom izgradnje izbjegavati oštećivanje rubnih stabala i njihova korijenja pažljivim radom i poštivanjem propisanih mjera i postupaka pri gradnji. Odmah nakon prosijecanja zaposjednute površine uspostaviti i održavati šumski red, tj. ukloniti panjeve, izraditi i izvesti svu posječenu drvenu masu.

A.1.31. Pažljivo rukovati lakozapaljivim materijalima i otvorenim plamenom, kao i alatima koji mogu izazvati iskrenje.

Lovstvo

A.1.32. U suradnji sa stručnom službom lovoovlaštenika razmotriti ustaljene staze i premete divljači, te lokacije na kojima divljač obitava, kako bi se na vrijeme poduzele sve mjere za sprječavanje šteta koje mogu nastati na divljači.

A.1.33. Određivanjem putnih pravaca i koridora za kretanje ljudi i vozila zaštititi stanište od nepotrebnih i nekontroliranih ulazaka i kretanja po lovištu radi izbjegavanja uništavanja staništa divljači i uznemiravanja divljači osobito u vrijeme sjedenja na jajima i podizanja mladunčadi.

A.1.34. Pri izgradnji plinovoda sačuvati okolnu floru koja se nalazi u blizini objekta predviđenih za prolaz divljači, kako bi se ona taj način što prije prilagodila promjenama i vratila u svoje stanište.

A.1.35. U suradnji s lovoovlaštenicima premjestiti zatečene lovnogospodarske i lovnotehničke objekte (hranilišta, pojilišta, kaljužišta i čeke) na druge lokacije ili nadomjestiti novima.

OPTEREĆENJA OKOLIŠA

Buka

- A.1.36. Teška vozila parkirati dalje od potencijalnih receptora buke te gasiti motore zaustavljenih vozila.
- A.1.37. Organizacijom gradilišta umanjiti širenje buke prema najugroženijim stambenim područjima.

Svjetlosno onečišćenje

- A.1.38. Radi smanjenja svjetlosnog onečišćenja vanjsku rasvjetu predvidjeti unutar minimalno potrebnih okvira za funkcionalno korištenje zahvata, uz korištenje ekološki prihvatljive rasvjete sa snopom svjetlosti usmjerenim prema tlu, odnosno objektima te s minimalnim rasipanjem u ostalim smjerovima.

Otpad

- A.1.39. Planirati odgovarajuću površinu na kojoj će se privremeno skladištiti otpad nastao tijekom izgradnje.
- A.1.40. Organizirati odvoz otpada ovisno o dinamici izgradnje s ovlaštenom pravnom osobom za gospodarenje otpadom.
- A.1.41. Komunalni otpad i otpad sličan komunalnome odvojeno skupljati te zbrinjavati na isti način kao i ostali komunalni otpad s lokalnog područja.
- A.1.42. Opasni otpad odvojeno skupljati i skladištiti u posebnim spremnicima i predati ovlaštenoj pravnoj osobi za gospodarenje otpadom.
- A.1.43. Otpad nastao iz održavanja tijekom korištenja plinovoda predavati ovlaštenoj pravnoj osobi za gospodarenje otpadom.

A.2. MJERE ZAŠTITE NAKON PRESTANKA KORIŠTENJA

- A.2.1. Po prestanku korištenja ukloniti nadzemne dijelove plinovoda, a teren dovesti u odgovarajuće stanje.
- A.2.2. Podzemni dio plinovoda inertizirati ili prema potrebi ukloniti.
- A.2.3. Otpad od uklanjanja zahvata odvojiti prema vrstama i predati ovlaštenim pravnim osobama za gospodarenje otpadom.

B. PROGRAM PRAĆENJA

Zrak

- B.1. Mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz kotlovnice u MRS-u prvi puta provesti tijekom pokusnog rada, a zatim dinamikom sukladno dobivenim rezultatima.

Buka

- B.2. Nakon puštanja MRS Brela u rad, izmjeriti razinu buke na granici najbližeg građevinskog područja namjenjenog za stanovanje. Nakon toga, mjerenja provoditi pri izmjeni opreme.

- II. Nositelj zahvata PLINACRO d.o.o., Savska 88a, Zagreb, **podmiruje sve troškove u postupku procjene utjecaja na okoliš zahvata iz točke I. izreke ovoga rješenja. O troškovima ovog postupka odlučit će se posebnim rješenjem koje prileži u spisu predmeta.**
- III. Ovo rješenje prestaje važiti ukoliko se u roku od dvije godine od dana konačnosti rješenja ne podnese zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole odnosno drugog akta sukladno zakonu kojim se uređuje prostorno uređenje i gradnja.
- IV. Važenje ovog rješenja, na zahtjev nositelja zahvata PLINACRO d.o.o., Savska 88a, Zagreb, može se jednom produžiti na još dvije godine uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni ovim rješenjem.
- V. Ovo rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i prirode.
- VI. Sastavni dio ovog rješenja je Pregledna karta trase plinovoda.

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata, PLINACRO d.o.o., Savska 88a, Zagreb, podnio je 23. kolovoza 2013. zahtjev za procjenu utjecaja na okoliš odvojnog magistralnog plinovoda Zadvarje – Brela DN 300/75 bar, Splitsko-dalmatinska županija. U zahtjevu su navedeni svi podaci i priloženi svi dokumenti i dokazi sukladno odredbama članka 6. i članka 7. stavka 1. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, brojevi 64/08 i 67/09, u daljnjem tekstu Uredba), kao što su:

- Mišljenje o usklađenosti zahvata s dokumentima prostornog uređenja Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja (KLASA: 350-02/13-02/28, URBROJ: 531-05-13-2) od 23. svibnja 2013.
- Mišljenje Uprave za zaštitu prirode Ministarstva zaštite okoliša i prirode (KLASA: 612-07/13-61/46, URBROJ: 517-07-1-1-2-13-4) od 17. srpnja 2013., prema kojem je za planirani zahvat potrebno provesti glavnu ocjenu s ocjenom drugih pogodnih mogućnosti.

- Studija o utjecaju na okoliš, koju je izradio EKONERG d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu, Koranska 5, u suradnji s Institutom IGH d. d., OIKON-om d.o.o. i DVOKUT ECRO-om d.o.o., svi iz Zagreba. EKONERG-u d.o.o. iz Zagreba je Ministarstvo zaštite okoliša i prirode 8. studenoga 2010. izdalo Rješenje o suglasnosti za obavljanje poslova izrade studija o utjecaju zahvata na okoliš (KLASA: UP/I 351-02/10-08/166; URBROJ: 531-14-1-1-06-10-2). Studija je izrađena u svibnju 2013., voditelj izrade je Nenad Balažin, dipl.inž.stroj.

O zahtjevu nositelja zahvata za pokretanjem postupka procjene utjecaja na okoliš, sukladno članku 8. stavku 3. Uredbe i članku 8. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša ("Narodne novine", broj 64/08), na internetskoj stranici Ministarstva zaštite okoliša i prirode (u daljnjem tekstu Ministarstvo) objavljena je **informacija o zahtjevu** za provedbu postupka (KLASA: UP/I 351-03/13-02/98; URBROJ: 517-06-2-1-2-13-2 od 6. rujna 2013.).

Odluka o imenovanju Savjetodavnog stručnog povjerenstva u postupku procjene utjecaja na okoliš donesena je temeljem članka 87. stavka 1 Zakona o zaštiti okoliša, 23. listopada 2013. (KLASA: UP/I 351-03/13-02/98; URBROJ: 517-06-2-1-2-13-9).

Povjerenstvo je održalo **dvije sjednice**. Na **prvoj sjednici**, održanoj 7. i 8. studenog 2013. u Makarskoj, Povjerenstvo je obišlo trasu planiranog plinovoda te nakon rasprave ocijenilo da je Studija stručno utemeljena, izrađena u skladu s propisima, no zahtjeva određene dorade i izmjene sukladno primjedbama iznesenim na sjednici. Predstavnici nositelja zahvata, ovlaštenika, Ministarstva zaštite okoliša i Javne ustanove Parka prirode Biokovo održali su 9. prosinca 2013. sastanak na kojem se raspravljalo o mogućnostima izgradnje trase na području Parka prirode Biokovo. Javna ustanova Park prirode Biokovo prihvatila je predloženu trasu kroz Park prirode Biokovo uz to da se u sklopu utvrđivanja kompenzacijskih uvjeta provede monitoring vuka to jest velikih zvjeri u Parku prirode; da se na trasi kroz Park prirode suzi radni pojas na 10 m; da se u zoni stroge zaštite cijev plinovoda u dužini od 150 m postavi nadzemno na visini od 1 m, a na svakih 50 m cijev spusti do razine tla te u tom dijelu prekrije kako bi se omogućio nesmetan prolaz životinjama. Zaključak sastanka je bio da se neće provoditi monitoringa vuka to jest velikih zvjeri, jer polaganje plinovoda zasigurno neće imati značajan negativan utjecaj na njih što je i obrađeno u Glavnoj ocjeni, prihvaćeno je da će radni pojas biti širine 10 m, cijev plinovoda će se cijelom dužinom, pa i u zoni stroge zaštite ukopati na odgovarajuću dubinu, budući da bi nadzemno postavljanje plinovoda predstavljalo veći rizik od akcidenta u odnosu na podzemnu izvedbu i jer tijekom korištenja plinovoda ne očekuju se nikakvi negativni utjecaji.

Ministarstvo je, nakon pozitivnog očitovanja članova Povjerenstva na doradenu Studiju, 17. veljače 2014. donijelo Odluku o upućivanju Studije na javnu raspravu (KLASA: UP/I 351-03/13-02/98; URBROJ: 517-06-2-1-2-14-21), a Zamolbom za pravnu pomoć (KLASA: UP/I 351-03/13-02/98; URBROJ: 517-06-2-1-2-14-19) od 17. siječnja 2014. povjerilo koordinaciju (osiguranje i provedbu) javne rasprave Upravnom odjelu za graditeljstvo, komunalne poslove, infrastrukturu i zaštitu okoliša Splitsko-dalmatinske županije. Javna rasprava provedena je u skladu s člankom 163. Zakona o zaštiti okoliša u razdoblju od 24. veljače do 26. ožujka 2014. u Splitsko-dalmatinskoj županiji, u općinama Zadvarje i Brele. Javno izlaganje je održano 21. ožujka 2014. u prostorijama općina Zadvarje i Brele. Tijekom javne rasprave zaprimljene su primjedbe grupe građana zaseoka Babići i naselja Šestanovac, te fizičke osobe A. Šošića. Prijedlog grupe građana zaseoka Babići i naselja Šestanovac je da se trasa plinovoda nakon izlaska iz

zajedničkog koridora autoceste (A1) smjesti uz koridor državne ceste D39 ili u koridor dalekovoda, te su nadalje zabrinuti radi mogućih ograničenja u budućem korištenju prostora na trasi plinovoda, prije svega za potrebe razvoja seoskog turizma, uređivanje pješačkih staza i slično, zatim upitan je i izgled budućeg stanja prostora na trasi plinovoda. Primjedbe fizičke osobe A. Šošića odnosile su se na prolaz planiranog plinovoda preko maslinika (k.č. 78/1, 80/1 i 79/1 k.o. Žeževica) te prolaz plinovoda u blizini magistralnog cjevovoda za Makarsku. Predloženo je da se zajednički izvode magistralni plinovod s distributivnim plinovodom za krajnje kupce naselja Zadvarje i Šestanovac.

Na **drugoj sjednici** Povjerenstva, održanoj u Zagrebu 11. travnja 2014., članovi su temeljem članka 17. Uredbe razmotrili odgovore s održane javne rasprave i donijeli **Mišljenje** o prihvatljivosti zahvata. Odgovori na primjedbe s javne rasprave su:

- Trasa plinovoda, na dijelu od njezinog izlaska iz zajedničkog koridora s autocestom do prvog prolaza ispod državne ceste D39 (od stacionaže 1+000 do stacionaže 1+700), položena je na odgovarajućoj udaljenosti od prometnice D39. Prostor između predložene trase i ceste D39 ostavljen za izgradnju brze državne ceste, koja je predviđena u Prostornom planu uređenja općine Zadvarje (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, broj 1/12).
- Polaganje trase neposredno uz koridor dalekovoda 110 kV i 35kV, moguć je samo s istočne strane dalekovoda. U tom slučaju trasa bi zahvatila građevinsko područje naselja Popovići, kao i vrijedno obradivo tlo.
- Nakon izgradnje plinovoda održavat će se stalni čisti pojas širine 10 m, u kojem će biti ograničena sadnja vegetacije s korijenjem dubljim od 1m. Pješačke staze moguće je izvesti na ili uz trasu plinovoda, kao i realizirati seoski turizam uz uvažavanje zaštitnih udaljenosti od plinovoda. Bit će zabranjena izgradnja objekata za stanovanje i boravak ljudi u pojasu širokom 30 m sa svake strane od osi plinovoda. Ukoliko je gradnja objekata za stanovanje i boravak ljudi već predviđena urbanističkim planom uređenja, izgradnja će biti ograničena na po 20 m sa svake strane od osi plinovoda.
- Vlasnici privatnih čestica i lokalna samouprava imat će mogućnost prisustvovanja uvidu u lokacijsku dozvolu i dati prijedloga za daljnje optimiranje trase plinovoda. Najmanja udaljenost planiranog plinovoda od k. č.78/1 je 930 m, od k. č. 80/1 je 710 m i od k. č.79/1 je 360 m. Stoga, na tim česticama neće biti radova na izgradnji plinovoda.
- Mjerno-redukcijskom stanicom Šestanovac omogućit će se plinifikacija područja općina Zadvarje i Šestanovac. Mjerno-redukcijska stanica Šestanovac dio je projekta plinovoda Split – Ploče, koji već ima građevinsku dozvolu. Plinovodi do krajnjih kupaca naselja Zadvarje i Šestanovac bit će distribucijski, a izgradit će ih budući koncesionar za distribuciju prirodnog plina na ovom području.

Prihvatljivost zahvata obrazložena je na sljedeći način: „Razmatrane su dvije varijante trasa (A i B) odvojnog magistralnog plinovoda Zadvarje – Brela DN 300/75 bar. Trasa plinovoda prema Varijanta A duljine je 6 496 m, na njezinoj krajnjoj točki predviđena je mjerno-redukcijska stanica. Varijanta B obuhvaća cjelokupnu Varijantu A i produžetak od 1,1 km u smjeru juga. Ukupna duljina Varijante B iznosi 7 597 m, početna točka je na blokadnoj stanici (BS) Zadvarje koja se nalazi unutar međučistačke i mjerno-redukcijske stanice (MČS/MRS) Šestanovac, a kao krajnja točka predviđena je MRS Brela.

Usporedbom varijanti trasa odvojnog magistralnog plinovoda Zadvarje – Brela DN300/75 bar, kao povoljnija odabrana je varijanta B. Njezine osnovne prednosti spram varijante trase plinovoda A su bolja lokacija nadzemnog objekta MRS, kao i stvaranje povoljnijih uvjeta za razvoj distribucijskog sustava i korištenje prirodnog plina na području Makarske rivijere.

Varijanta B trase planiranog odvojnog magistralnog plinovoda Zadvarje – Brela (DN 300/75 bar) nalazi se u Splitsko-dalmatinskoj županiji, a prolazi kroz područja općina Šestanovac, Zadvarje i Brela. Od početne točke plinovod će biti položen u smjeru juga. Nakon prolaza ispod autoceste A1 plinovod će proći 70 m istočno od naselja Nejašmići, a u nastavku bit će paralelan s autocestom A1 sve do putnog prijelaza. Između naselja Zadvarje i Popovići plinovod će proći ispod državne ceste D39, a između Vrbanj Polja i naselja Zadvarje ispod 110 kV-nog i 35 kV-nog dalekovoda. Potom, plinovod će biti položen ispod prometnice koja spaja naselja Pejковиći i Zadvarje. Na drugom prolazu ispod državne ceste D39 plinovod će proći na 30 m od postojećeg stambenog objekta, a u nastavku bit će položen ispod vodotoka Čikeševac. Istočno od naselja Škrabići plinovod će proći ispod vodotoka Bukva (Prosik). Na stacionaži 5+550 plinovod će ući u područje Parka prirode Biokovo. Nakon prolaska ispod dalekovoda, plinovod će na stacionaži 6+580 biti položen ispod državne ceste D39. U nastavku plinovod će se polagati niz padinu, a na stacionaži 7+590 izaći će iz područja Parka prirode Biokovo. Stacionaža 7+597 bit će krajnja točka plinovoda na kojoj je predviđena MRS Brela.

U tekstualnom dijelu **Prostornog plana Splitsko-dalmatinske županije** (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, broj 1/03, 8/04, 5/05, 5/06, 13/07, 9/13 – u nastavku PP SDŽ) planiran je odvojni plinovod s MRS Brela. U kartografskom prikazu br. 2. Infrastrukturni sustavi PP SDŽ, ucrtan je odvojni plinovod s MRS Brela. Planirani zahvat, odvojni magistralni plinovod Zadvarje-Brela DN 300/75 bar (varijanta B), u skladu je sa Županijskim planom. **Prostornim planom uređenja Općine Šestanovac** (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, broj 1/08) predviđene su površine za infrastrukturne sustave. **Prostornim planom uređenja Općine Zadvarje** (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, broj 1/12 – u nastavku PPUO Zadvarje) planiran je plinovod s MRS Brela. **Prostornim planom uređenja Općine Brela** (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, broj 2/08 – u nastavku PPUO Brela) planiran je magistralni plinovod s pripadajućom MRS Brela.

Sustav odvojnog magistralnog plinovoda predstavlja tehnološku cjelinu, sastavljenu od cjevovoda s ugrađenom opremom u sklopu nadzemnih objekta. On služi za transport plina pod visokim tlakom. Plinovod će biti povezan sa sustavom nadzora i daljinskog upravljanja, a uz njega će čitavom duljinom biti položen optički kabel. Plinovod će biti ukopan u tlo s minimalnim nadslojem od 50 cm. Cijevi za izgradnju plinovoda bit će čelične, nazivnog promjera DN 300. Debljina stijenke cijevi bit će definirana sukladno Pravilniku o tehničkim uvjetima i normativima za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima te naftovodima i plinovodima za međunarodni transport (SL 26/85, NN 53/91). Na prijelazu plinovoda iz podzemnog u nadzemni dio ugradit će se sidreni blok radi sprječavanja aksijalnog pomaka cjevovoda. Trasa plinovoda označit će se zračnim oznakama i trasirkama. Tijekom izgradnje plinovoda uspostaviti će se radni pojas širine od 12 m na zemljištu sa šumskom vegetacijom, odnosno 14 m na livadama, šikarama te poljoprivrednom zemljištu, a u Parku prirode širine 10 m. Radnim pojasom kretat će se strojevi te rukovati materijalom i opremom. Prolazi plinovoda ispod cesta i vodotoka izvodit će se prekopom ili bušenjem, što će definirati nadležna tijela izdavanjem posebnih uvjeta građenja. Na početnoj točki odvojnog magistralnog plinovoda izgradit će se BS Zadvarje, dimenzija 26×15 m i to u sklopu (MČS/MRS) Šestanovac

dimenzija 50 x 50 m, a koja ima građevinsku dozvolu jer je sastavni dio plinovoda Split – Ploče. Blokadna stanica imat će svrhu zatvaranja dotoka plina u odvojni plinovod. Razlozi za zatvaranje mogu biti rekonstrukcija, popravak ili redovito održavanje plinovoda. U slučaju oštećenja cijevi plinovoda s pojavom ispuštanja plina u okoliš, blokadni uređaj ima svrhu automatskog zatvaranja dotoka plina u odvojni plinovod. MRS Brela bit će smještena na krajnjoj točki plinovoda. Nadzemni objekt MRS služiti će za redukciju tlaka plina i plasman određene količine plina distribucijskom sustavu. Mjerno-redukcijska stanica bit će tipska kontejnerska s kapacitetom isporuke $2 \times 4\ 000\ \text{m}^3/\text{h}$ plina. Raspon reduciranog tlaka plina namijenjenog za veće potrošače bit će od 3 do 17 bara, dok za kućanstvo raspon će iznositi od 3 do 6 bara.

Tijekom izgradnje plinovoda utjecaj na zrak bit će kratkotrajan i lokalni, pri čemu će se pojavljivati ispušni plinovi građevinskih strojeva i prašina koja će se podizati tijekom transporta. Tijekom rada plinovoda nastajat će emisija onečišćujućih tvari iz kotlovnice MRS, koja spada u kategoriju mali uređaji za loženje. Emisije nisu značajne na lokalnoj, kao ni na regionalnoj razini. Moguća je pojava fugitivne emisije malih količina prirodnog plina tijekom radova na održavanju plinovoda.

Utjecaj na vode moguće je tijekom izvedbe prolaza plinovoda ispod vodotoka. Tijekom rada plinovod neće imati utjecaj na površinske, niti na podzemne vode. Od stacionaže 0+000 do stacionaže 1+500 plinovod će biti u III. zoni sanitarne zaštite Jurjevića izvora – Studenci. Na području III zone sanitarne zaštite postoje određena ograničenja, koja su utvrđena mjerama zaštite.

Utjecaj na tlo očekuje se samo tijekom izgradnje plinovoda i to zbijanjem zbog korištenja mehanizacije unutar radnog pojasa izgradnje. Udio pojedine kategorije u ukupnoj zahvaćenoj površini je 81% šumsko područje, 5% neprirodne površine, 9% poljoprivredne površine te 5% ostala prirodna vegetacija. Privremenom prenamjenom bit će zahvaćeno 9,12 ha površine tla. Trajna prenamjena tla odnosi se na prostor na kojemu će biti izgrađen nadzemni objekt MRS Brela ukupne površine 0,12 ha.

Gubitkom ili promijenom dijela staništa utjecat će se na **ugrožene i strogo zaštićene biljne vrste** tijekom izgradnje na pojasu širine 14 m na području livada i šikara, 12 m na šumskom području i 10 m unutar Parka prirode Biokovo. Tijekom korištenja u stalnom čistom pojasu plinovoda širine 10 m, bit će ograničena sadnja vegetacije čije korijenje prelazi dubinu preko 1 m. Od ugroženih i strogo zaštićenih biljnih vrsta na širem području zahvata nalaze se zlatan (*Lilium martagon* L.) te tri osjetljive vrste – pčelina kokica (*Ophrys apifera* Huds.), kokica paučica (*Ophrys sphegodes* Mill.) i finobodljasti kaćun (*Orchis provincialis* Balb.).

Uprava za zaštitu prirode Ministarstva izdala je Mišljenje o ocijeni prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu (KLASA: 612/0713-61/46, URBROJ: 517-07-1-1-2-13-4 od 17. srpnja 2013.) kojim je utvrđeno da odvojni magistralni plinovod Zadvarje – Brela DN 300/75 bar zadire u područje ekološke mreže (područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove HR5000030 Biokovo i područje očuvanja značajno za ptice HR1000030 Biokovo i Rilić) te je propisana obveza provedbe postupka glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu. Prevladavajući negativan utjecaj na cjelovitost područja **ekološke mreže** HR1000030 Biokovo i Rilić bit će trajan gubitak povoljnih šumskih i promjena nešumskih staništa koja naseljavaju ptice, ciljevi očuvanja ekološke mreže. Nepovoljan utjecaj u vidu trajnog uklanjanja površina pod stanišnim tipovima, koji su ciljevi očuvanja područja HR5000030 Biokovo bit će prihvatljiv. Naime, radi se o relativno malim površinama koje će biti pod utjecajem zahvata. Ciljne životinjske vrste (uključujući ptice) bit će pod utjecajem najviše zbog uklanjanja vegetacije pri formiranju radnog pojasa. Radi se o

relativno malim površinama povoljnih staništa. Izvođenjem radova izvan razdoblja najvećih aktivnosti životinja, samostalni utjecaj neće biti značajan. Tijekom izgradnje u osjetljivom krškom području izbjegavat i ublažavat će se negativni utjecaji na staništa „Kraških špilja i jama“ (H.1., 8310) i endemičnu podzemnu faunu, sukladno utvrđenim mjerama zaštite.

Na trasi plinovoda ukupno je evidentirano 9 lokaliteta **kulturne baštine**. Izgradnjom zahvata izravno su ugroženi lokaliteti Poletnica, Podi kod Škrabića, Stari put na položaju Masna staza, Škrabići i Remnice. Utjecaj tijekom izgradnje na ostale lokalitete nije izravan, privremenog je i kratkotrajnog karaktera.

Od stacionaže 4+488 do stacionaže 5+505 trasa plinovoda prolazi **građevinskim područjem naselja**. Na tom području bit će ograničena izgradnja objekata za stanovanje i boravak ljudi u pojasu širokom 30 m sa svake strane od osi plinovoda. Ukoliko će gradnja objekata za stanovanje i boravak ljudi biti predviđena urbanističkim planom uređenja, ograničenje za izgradnju bit će 20 m sa svake strane od osi plinovoda.

Tijekom izgradnje utjecaj na **poljoprivrednom zemljištu** radni pojas bit će širine 14 m, a vlasnicima poljoprivrednih površina nadoknadit će se šteta učinjena tijekom izgradnje. Nakon izgradnje zemljište će moći ponovo koristiti u poljoprivredne svrhe. Ukupno će se zahvatiti 1,1 ha poljoprivrednog zemljišta od čega 51,1 % otpada na poljoprivredne površine s značajnim udjelom prirodne vegetacije, 29,5 % površina s dominacijom voćnjaka i maslinika, 14,5 % površina s dominacijom jednogodišnjih kultura te 4,9 % pašnjaka. Tijekom korištenja u pojasu širine od 10 m duž plinovoda bit će ograničena sadnja kultura s korijenjem dubine preko 1 m, odnosno obrada zemlje dublje od 0,5 m.

Zbog izgradnje zahvata doći će do gubitka **šumskog područja** površine 7,39 ha. Tijekom korištenja pojas širine od 10 m duž plinovoda bit će trajno izuzet iz šumske proizvodnje zbog ograničenja sadnje vegetacije čije korijenje prelazi dubinu preko 1 m. Na tom području razvit će se zajednice travnjaka ruderalna vegetacija te zajednice šikara.

Posljedice na **lovstvo** javit će tijekom izgradnje zahvata. Građevinskim radovima doći će do rastjerivanja divljači, a na udaljenosti 300 m od lokacija izvođenja radova lovoovlaštenik neće moći provoditi lov. Tijekom korištenja neće biti ograničenja za kretanje divljači po staništu.

Otpad nastao tijekom izgradnje zahvata odvajat će se prema vrstama i predavati ovlaštenoj pravnoj osobi za gospodarenje otpadom. Tijekom korištenja zahvata nastajat će otpad od održavanja plinovoda, koji će se također predavati ovlaštenoj pravnoj osobi za gospodarenje otpadom.

Buka tijekom izgradnje plinovoda posljedica je rada građevinskih strojeva i drugih radnih aktivnosti. Tijekom korištenja nadzemni objekt MRS predstavlja kontinuirani izvor buke. Na najbližim stambenim područjima imisijske razine buke, koje će se pojaviti kao posljedica rada MRS-a, bit će ispod dopuštenih vrijednosti. Na blokadnoj stanici tijekom normalnog rada plinovoda neće biti pojave buke. Buka se može pojaviti samo tijekom ispuhivanja plinovoda.

Za osvjetljenje nadzemnih objekata koristit će se rasvjetna tijela **žute svjetlosti**. Snop svjetlosti bit će usmjeren prema objektu osvjetljavanja s minimalnim rasipanjem u okolni prostor.

Mogući utjecaji u slučaju **akcidenta** na plinovodu se u prvom redu odnose na trenutno ugrožavanje života i zdravlja ljudi te uništavanje materijalnih dobara, dok su posljedice po okoliš manjeg i sekundarnog značaja (nekoliko hektara šuma, uništenje dijela staništa i dr.). Analizom rizika utvrđeno je da je vjerojatnost nastanka nezgode na plinovodu s najtežim posljedicama

manja od 10⁶/km/god. Zaključuje se da su rizici od akcidenata na plinovodu prihvatljivi, s obzirom da se pri projektiranju, izgradnji, radu i održavanju plinovoda primjenjuju suvremena dostignuća osiguranja kvalitete te dobra inženjerska praksa.

Nakon prestanka korištenja plinovoda, cjevovod će se inertizirati te ovisno o okolnostima iskopati, a nadzemna oprema ukloniti. Cijevi plinovoda uklanjat će se u slučaju prenamjene korištenja terena na području trase plinovoda za potrebe izgradnje. Prestanak korištenja plinovoda imat će kratkotrajne utjecaje na okoliš, koji će biti posljedica građevinskih radova.

Kod određivanja mjera (A), što ih nositelj zahvata mora poduzimati, Ministarstvo se pridržavalo i načela predostrožnosti navedenih u članku 10. Zakona o zaštiti okoliša, koji nalaže da se razmotre i primjene mjere koje doprinose smanjivanju onečišćenja okoliša utvrđene propisima i odgovarajućim aktom.

- **Mjere zaštite zraka** propisane su u skladu s člankom 37. Zakona o zaštiti zraka ("Narodne novine" broj 130/11 i 47/14) te člankom 9. stavkom 4. istog Zakona, kojim je utvrđeno da izvori onečišćenja zraka moraju biti opremljeni tako da ne ispuštaju u zrak onečišćujuće tvari iznad graničnih vrijednosti.
- **Mjere zaštite voda** propisane su u skladu s člancima 40. 43. i 90. Zakona o vodama ("Narodne novine" broj 153/09, 63/11, 130/11 i 56/13).
- **Mjere zaštite tla** propisane su u skladu sa člankom 21. Zakona o zaštiti okoliša ("Narodne novine" broj 80/13).
- **Mjere zaštite biološke raznolikosti te ekološke mreže** propisane su u skladu s člankom 52. stavkom 1., 2. i 3., te člancima 58., 100., 102., 103. i 104. Zakona o zaštiti prirode ("Narodne novine" broj 80/13).
- **Mjere zaštite kulturno-povijesne baštine** propisane su u skladu s člankom 45. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine" broj 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12 i 136/12).
- **Mjere zaštite naselja i stanovništva** propisane su u skladu s člankom 9. Pravilnika o tehničkim uvjetima i normativima za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima te naftovodima i plinovodima za međunarodni transport (SL 26/85, "Narodne novine" broj 53/91).
- **Mjera zaštite poljoprivrednog zemljišta** propisana je u skladu s člankom 5. točkom 28. Pravilnika o tehničkim uvjetima i normativima za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima te naftovodima i plinovodima za međunarodni transport (SL 26/85, "Narodne novine" broj 53/91).
- **Mjere zaštite šuma** utvrđene su kako bi se spriječilo oštećenje šume i/ili šumskog zemljišta, a na kojem je prema članku 37. Zakona o šumama ("Narodne novine" broj 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10 i 25/12) omogućena izgradnja infrastruktura to jest magistralnog plinovoda.
- **Mjere zaštite lovne divljači** propisane su u skladu s člankom 51. stavkom 3. i 5., člankom 52., 53. i 56. Zakona o lovstvu ("Narodne novine" broj 140/05, 75/09 i 14/14).
- **Mjere zaštite od buke** propisane su u skladu sa člancima 3., 4. i 5. Zakona o zaštiti od buke ("Narodne novine" broj 30/09, 55/13 i 153/13) te člancima 5., 6. i 17. Pravilnika o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave ("Narodne novine" broj 145/04).

- **Mjera zaštite od svjetlosnog onečišćenja** propisana je u skladu sa člancima 9., 10., 11., 12., 18., 22., i 23. Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja ("Narodne novine" broj 114/11).
- **Mjere postupanja s otpadom** propisane su u skladu sa člancima 11., 12. i 44. Zakona o održivom gospodarenju otpadom ("Narodne novine" broj 94/13)

Nositelj zahvata se člankom 142. stavkom 1. Zakona o zaštiti okoliša obvezuje na **praćenje stanja okoliša** posredstvom stručnih i za to ovlaštenih pravnih osoba, koje provode mjerenja emisija i imisija, vode očevidnike, te dostavljaju podatke nadležnim tijelima, a obvezan je sukladno članku 142. stavku 6. istog Zakona osigurati i financijska sredstva za praćenje stanja okoliša.

- Program praćenja emisija u **zrak** propisan je u skladu sa člankom 10. Uredbe o граниčnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora ("Narodne novine" 117/12).
- Program praćenja razine **buke** propisan je u skladu sa člancima 3., 4. i 5. Zakona o zaštiti od buke ("Narodne novine" broj 30/09, 55/13 i 153/13) te člancima 5., 6. i 17. Pravilnika o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave ("Narodne novine" broj 145/04).

Prema odredbi članka 85. stavka 5. Zakona o zaštiti okoliša nositelj zahvata podmiruje sve **troškove** u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš.

Rok važenja ovoga rješenja propisan je u skladu s člankom 92. stavkom 1. Zakona o zaštiti okoliša.

Mogućnost **produljenja** važenja ovoga rješenja propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 4. Zakona o zaštiti okoliša.

Obveza objave ovoga rješenja **na internetskim stranicama** Ministarstva utvrđena je člankom 7. stavkom 1. točkom 3. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša.

Upravna pristojba za zahtjev i ovo rješenje propisno je naplaćena državnim biljezima u ukupnom iznosu od 70,00 kuna prema Tar. br. 1. i 2. Tarife upravnih pristojbi, Zakona o upravnim pristojbama ("Narodne novine", brojevi 8/96, 77/96, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08, 60/08, 20/10, 69/10, 49/11, 126/11, 112/12, 19/13, 80/13 i 40/14).

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Splitu, Put Supavla 1, Split, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

MINISTAR
Mihael Zmajlović

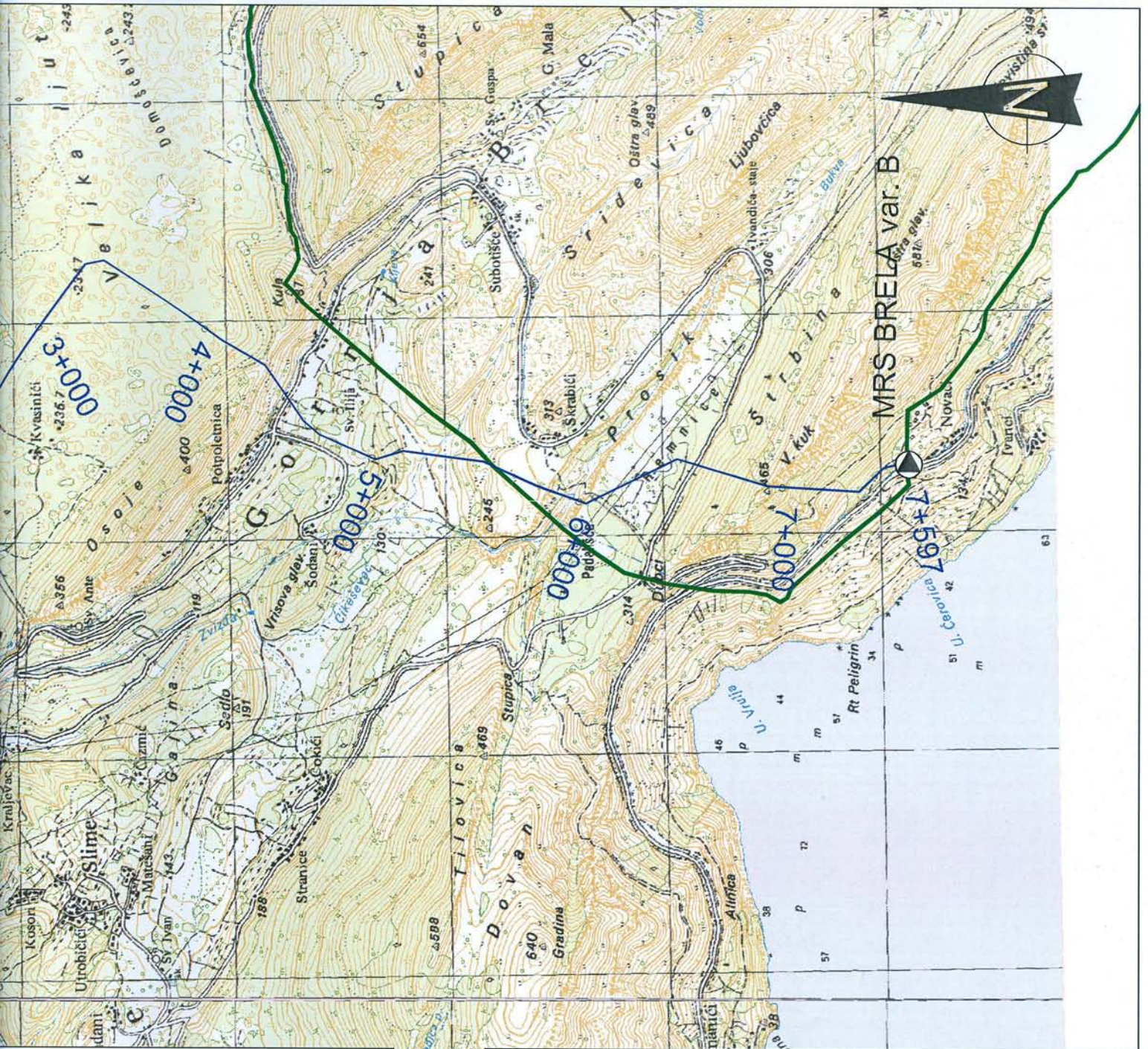
DOSTAVITI:

1. PLINACRO d.o.o., Savska 88a, Zagreb (**R. s povratnicom!**)

Na znanje:

1. Splitsko-dalmatinska županija, Upravni odjel za graditeljstvo, komunalne poslove, infrastrukturu i zaštitu okoliša, Domovinskog rata 2, Split
2. Općina Zadvarje, Sv. Kate 28, Zadvarje
3. Općina Brela, Trg žrtava Domovinskog rata 1, Brela
4. Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja, Uprava za prostorno uređenje, Ulica Republike Austrije 20, Zagreb
5. Pismohrana u spisu predmeta, ovdje

LEGENDA	
	PLANIRANI ODVOJNI MAGISTRALNI PLINOVOD ZADVARJE-BRELA DN300/75 bar
	PLANIRANI MAGISTRALNI PLINOVOD SPLIT-PLOČE DN800/75
	GRANICA PARKA PRIRODE BIKOVO
	BLOKADNA STANICA
	MEDUČISTAČKA STANICA
	MJERNO-REDUKCIJSKA STANICA

INVESTITOR / NARUČITELJ Plinacro d.o.o. 10000 ZAGREB, Savska 88a	
OBJEKT: Odvojni magistralni plinovod Zadvarje-Brela DN 300/75 bar	
VRSTA PROJEKTA: Studija o utjecaju na okoliš	
PRILOG: SITUACIJA ZAHVATA S PROSTORNIM ODNOSIMA PREMA DRUGIM OBJEKTIMA NA TRASI STACIONAŽA OD 0+000 DO 7+597 - var. B	
VODITELJ IZRADE STUDIJE: Nenad Balažin, dipl.ing.stroj.	
AUTOR PRILOGA: Berislav Marković, mag.ing.prosp.arch.	
MJERILO: 1: 25 000	